Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. 15 Tdo 876/2013, ECLI:CZ:NS:2013:15.TDO.876.2013.1

Číslo: 28/2014

Právní věta:

Skutkovou podstatu přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku naplní pachatel, který jako řidič podle § 123c odst. 3 a § 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů, pozbyl řidičské oprávnění na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci a řídil motorové vozidlo v době do jednoho roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle tohoto zákonného ustanovení. Pokud řídil motorové vozidlo po uplynutí této lhůty, byť nepožádal o navrácení řidičského oprávnění, nedopustil se přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. V takovém jednání, které však není v souladu se zákonem, je možné spatřovat přestupek podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1. zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Obdobně to platí pro držitele řidičského průkazu podle § 123c odst. 7, 8 posledně citovaného zákona.

Stejně tak jednání řidiče, jemuž byl uložen trest nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu nejméně jednoho roku a který vykonal uložený trest nebo sankci, ale dosud neprokázal zákonem stanovenou odbornou a zdravotní způsobilost k vrácení řidičského oprávnění a řídil motorové vozidlo, nevykazuje zákonné znaky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, ale takové jednání by mohlo být příslušným orgánem posouzeno jako výše označený přestupek.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.09.2013

Spisová značka: 15 Tdo 876/2013

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Předpisy: § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Velký senát trestního kolegia Nejvyššího soudu odmítl dovolání nejvyššího státního zástupce proti

usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 5 To 73/2013, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Blansku pod sp. zn. 1 T 315/2012.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Blansku ze dne 17. 12. 2012, sp. zn. 1 T 315/2012, byl obviněný F. V. uznán vinným přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění označeného soudu dopustil tím, že dne 14. 8. 2012 v 15:40 hodin byl kontrolován jako řidič nákladního motorového vozidla tovární značky F. T. na silnici č. 374 v k. ú. obce L. R., okres B., přičemž následně provedenou lustrací bylo zjištěno, že ve smyslu § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 361/2000 Sb.“), pozbyl dne 20. 4. 2009 řidičské oprávnění, a to z důvodu dovršení 12 bodů.

Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 337 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání šestnácti měsíců. Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku mu byl dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu šestnácti měsíců.

Krajský soud v Brně jako soud odvolací o odvolání obviněného podaném proti shora uvedenému rozsudku soudu prvního stupně rozhodl usnesením ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 5 To 73/2013, tak, že podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. tento rozsudek zrušil a věc obviněného F. V. stíhaného pro shora popsaný skutek, v němž byl spatřován přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, podle § 222 odst. 2 tr. ř. postoupil Městskému úřadu B.

Podle odůvodnění usnesení odvolacího soudu obviněný dne 14. 8. 2012 nevykonával činnost, která mu byla rozhodnutím jiného orgánu veřejné moci zakázána, jak rozhodl nalézací soud. V podrobnostech odvolací soud vysvětlil, že obviněnému byl nejprve rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 20. 8. 2008, sp. zn. 89 T 28/2008, uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání patnácti měsíců; tento trest obviněný vykonal dne 3. 1. 2010. Rozhodnutím Krajského úřadu J. k. sp. zn. S-JMK 26680/2009/OD/St, které nabylo právní moci dne 20. 4. 2009, pozbyl obviněný, a to z důvodu dovršení 12 bodů bodového hodnocení, řidičské oprávnění na dobu dvanácti měsíců, tj. do 20. 4. 2010. Rozhodnutím Městského úřadu Š. ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. OD/43132-11/3962-2011/BOR, které nabylo právní moci dne 23. 11. 2011, byl obviněný uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. e) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a byl mu uložen trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců ode dne zadržení řidičského průkazu, tj. od 25. 7. 2011. I když porušil ustanovení § 3 písm. a), resp. § 102 odst. 1, § 123d odst. 1, 3 zákona č. 361/2000 Sb., nevykazuje jeho jednání znaky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, ale mohlo by být příslušným správním orgánem posouzeno jako přestupek, poněvadž obviněný řídil motorové vozidlo bez řidičského oprávnění.

Proti tomuto usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 5 To 73/2013, podal nejvyšší státní zástupce dovolání v neprospěch obviněného, a to z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. Neztotožnil se s právním závěrem odvolacího soudu, že v činu, jenž je obviněnému kladen za vinu, lze spatřovat jen přestupek, a nikoliv přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

Dovolatel opíral svůj odlišný právní názor o dikci ustanovení § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku ve znění účinném v době spáchání činu, podle něhož se uvedeného přečinu dopustil, kdo mařil nebo podstatně ztěžoval výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonával činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné

oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl. Připomněl, že účelem trestněprávní ochrany ve smyslu tohoto ustanovení trestního zákoníku je celospolečenský zájem na tom, aby nebyla vykonávána určitá činnost osobou, jíž byl výkon této činnosti rozhodnutím orgánu moci soudní či výkonné zakázán, či osobou, která v důsledku uložené sankce ztratila způsobilost tuto činnost vykonávat.

Nejvyšší státní zástupce poukázal na skutečnost, že v souladu s platnou judikaturou (viz stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. Tpjn 302/2010, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 8 Tdo 951/2012) se úkon správního orgánu spočívající v oznámení a výzvě podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. považuje za rozhodnutí ve smyslu § 337 odst. 1 tr. zákoníku. Dále připomněl, že za „odnětí příslušného oprávnění podle jiného právního předpisu“ ve smyslu § 337 odst. 1 tr. zákoníku je třeba považovat i pozbytí řidičského oprávnění u řidiče, který v bodovém hodnocení dosáhl 12 bodů a kterému v důsledku toho obecní úřad s rozšířenou působností doručil oznámení a výzvu podle § 123c odst. 3 citovaného zákona k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu. To se podle něj v posuzovaném případě stalo rozhodnutím Městského úřadu Š. ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. OD/43132-11/3962-2011/BOR, jímž byl obviněný uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. e) přestupkového zákona a byl mu mimo jiné uložen trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců počínaje dnem zadržení řidičského průkazu, tedy od 25. 7. 2011 do 25. 7. 2012.

Jak odůvodnění citovaného stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. Tpjn 302/2010, tak zejména usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 4 Tz 56/2012, vedou nejvyššího státního zástupce k přesvědčení, že čin obviněného je přečinem a nelze ho považovat za přestupek. Zdůraznil, že obviněný řídil vozidlo po uplynutí více než jednoho roku ode dne, kdy pozbyl řidičské oprávnění, a to přesto, že mu nebyl vrácen řidičský průkaz, o jehož vrácení v souladu s § 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. nepožádal, a nesplnil tak zákonné podmínky k vrácení řidičského oprávnění.

Dále v souladu s odůvodněním usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 4 Tz 56/2012, připomněl, že každý řidič, jemuž byl uložen trest či sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na určitou dobu, zároveň i pozbyl řidičské oprávnění (viz § 94a, § 102 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.). Tzv. vybodovaný řidič, jemuž bylo odňato řidičské oprávnění rozhodnutím příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností a kterému uplynula doba jednoho roku k možnosti požádat o jeho vrácení, se – pokud jde o znovunabytí řidičského oprávnění – nachází v obdobné situaci jako řidič, jenž uložený trest či sankci zákazu řízení motorových vozidel již vykonal (s výjimkou řidiče, na něhož nedopadá povinnost vyplývající z ustanovení § 102 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb.). Oba totiž k vrácení řidičského oprávnění musí splnit zákonem stanovené podmínky a předpoklady, které jsou v podstatě rovnocenné (§ 123d, § 101, § 102 zákona č. 361/2000 Sb.). Pokud takový řidič uvedené zákonné podmínky a předpoklady k vrácení řidičského oprávnění nesplní a přesto motorové vozidlo řídí, vykonává činnost, pro niž mu bylo odňato řidičské oprávnění podle jiného právního předpisu, případně činnost, pro kterou takové oprávnění pozbyl.

Z uvedeného také vyplývá, že řidič, který trest či sankci spočívající v zákazu řízení motorových vozidel již vykonal, ale zároveň ještě neprokázal zákonem stanovenou odbornou a zdravotní způsobilost k vrácení řidičského oprávnění, a přesto motorové vozidlo řídí, tak sice nenaplňuje zákonné znaky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání spočívající v tom, že vykonává činnost, která mu byla rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci zakázána, ale od 1. 12. 2011 (dnem nabytí účinnosti novely tr. zákoníku zákonem č. 330/2011 Sb.) naplňuje znaky tohoto přečinu spočívající ve výkonu činnosti, pro kterou pozbyl oprávnění podle jiného právního předpisu.

Jestliže i odvolací soud uzavřel, že obviněný řídil motorové vozidlo poté, co řidičské oprávnění v důsledku oznámení a výzvy příslušného správního orgánu podle § 123c odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. pozbyl, nebyly splněny zákonné podmínky k tomu, aby předmětnou věc postoupil příslušnému

správnímu orgánu k projednání a rozhodnutí přestupku, neboť činem obviněného byla naplněna skutková podstata přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, k němuž je příslušný jednat a rozhodnout pouze soud v trestním řízení.

Nejvyšší státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 5 To 73/2013, jakož i případná další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Brně věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Obviněnému i jeho obhájci byl doručen opis podaného dovolání, ale obviněný nevyužil svého oprávnění a do rozhodnutí velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu se k němu nevyjádřil.

Nejvyšší soud o podaném dovolání rozhodoval nejprve v senátu 8 Tdo, který usnesením ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 8 Tdo 598/2013, podle § 20 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb. o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, věc obviněného F. V. postoupil k rozhodnutí velkému senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu (dále jen „velký senát Nejvyššího soudu“), neboť senát 8 Tdo při svém rozhodování dospěl k právnímu názoru odlišnému od toho, který byl již vyjádřen v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 4 Tz 56/2012.

Senát 8 Tdo konstatoval, že právní názor vyslovený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 4 Tz 56/2012, o nějž se mimo jiné v dovolání opírá i nejvyšší státní zástupce, který také opakoval podstatnou část argumentace obsažené v označeném usnesení senátu 4 Tz, neodpovídá dikci a smyslu ustanovení § 123c a § 123d zákona č. 361/2000 Sb. Senát 8 Tdo naopak po zevrubném výkladu těchto ustanovení vyslovil názor, že „skutkovou podstatu přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku může naplnit jen takový řidič, který podle § 123c odst. 3, 7 zákona č. 361/2000 Sb. pozbyl řidičské oprávnění na základě rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci a řídil motorové vozidlo v době jednoleté lhůty určené podle § 123c odst. 7, 8 zákona č. 361/2000 Sb. mezi právní mocí a posledním dnem stanovené doby jednoho roku, po kterou nesměl řídit motorové vozidlo v důsledku pozbytí řidičského oprávnění z důvodu dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče (v daném případě by tomu bylo v době mezi 20. 4. 2009 a 20. 4. 2010). Poté, co uvedená lhůta skončila, obviněný, který nezažádal o navrácení řidičského oprávnění, neporušil zákaz ve smyslu § 123c odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., neboť ten vypršel uplynutím uvedené jednoleté zákonné lhůty, a tedy nenaplnil znaky přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.“ V jeho jednání je možné shledávat přestupek podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1. zákona č. 361/2000 Sb.

Jelikož se jedná o podstatnou rozdílnost právních názorů na tutéž problematiku, která doposud nebyla sjednocena, senát 8 Tdo věc pro účely sjednocení právní otázky postoupil velkému senátu Nejvyššího soudu k rozhodnutí.

Velký senát Nejvyššího soudu shledal, že dovolání nejvyššího státního zástupce je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit, přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vyjádřených v § 265b tr. ř., velký senát Nejvyššího soudu dále posuzoval, zda nejvyšším státním zástupcem vznesené námitky naplňují jím uplatněné dovolací důvody. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. je dán mimo jiné tehdy, jestliže bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí. Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Velký senát Nejvyššího soudu seznal, že námitky nejvyššího státního zástupce, vytýkající nesprávné právní posouzení skutku a z toho plynoucí vadný závěr o postoupení věci obviněného

Městskému úřadu v B. jako možného přestupku, sice odpovídají uplatněným dovolacím důvodům podle § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř., ale nejsou opodstatněné.

Z hlediska napadeného usnesení a obsahu dovolání je významná otázka právního posouzení jednání obviněného, řídil-li motorové vozidlo po uplynutí jednoho roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci, aniž by splnil zákonné podmínky a předpoklady k vrácení řidičského oprávnění. Dovolatel nesouhlasil s jeho právním posouzením jen jako přestupku, jak rozhodl v napadeném usnesení odvolací soud, a tvrdil, že skutek má být posouzen jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

Přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku (ve znění účinném v době, kdy byl čin spáchán, tj. po novele trestního zákoníku zákonem č. 330/2011 Sb., účinné od 1. 12. 2011) se dopustí, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl.

Podstata jednání obviněného spočívala v tom, že dne 14. 8. 2012 řídil motorové vozidlo, a když byl kontrolován policejní hlídkou, bylo zjištěno, že mu nebyl vrácen řidičský průkaz, neboť oprávnění k řízení motorových vozidel mu bylo odňato dnem 20. 4. 2009. Z obsahu spisu Okresního soudu v Blansku sp. zn. 1 T 315/2012 k okolnostem, za nichž se obviněný činu dopustil, vyplývá, že Magistrát města B., odbor dopravněsprávních činností, vydal dne 30. 10. 2008 pod sp. zn. ODSČ-691/B-08 oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení (č. l. 15). Námitky obviněného proti tomuto oznámení Magistrát města B., odbor dopravněsprávních činností, rozhodnutím ze dne 23. 1. 2009, sp. zn. ODSČ-691/B-08, zamítl a provedené záznamy potvrdil (č. l. 18 až 21). Krajský úřad J. k., odbor dopravy, rozhodnutím sp. zn. S-JMK 26680/2009/OD/St, které nabylo právní moci dne 20. 4. 2009, zamítl i odvolání obviněného a označené rozhodnutí Magistrátu města B., odboru dopravněsprávních činností, potvrdil (č. l. 22 až 27). Kromě činu, který je předmětem tohoto trestního řízení, byl dále obviněnému rozhodnutím Městského úřadu Š., odbor dopravy, ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. OD/43132-11/3962-2011/BOR, které nabylo právní moci dne 23. 11. 2011, uložen za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 200/1999 Sb., o přestupcích, ve znění do 31. 7. 2011 (dále jen „zákon č. 200/1999 Sb.“), spočívající zkráceně v tom, že dne 25. 7. 2011 řídil motorové vozidlo, aniž by byl držitelem platného řidičského oprávnění, protože blokace řidičského oprávnění mu byla vyslovena ode dne 20. 4. 2009 z důvodu dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče, mimo jiné trest zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců ode dne zadržení řidičského průkazu, tj. ode dne 25. 7. 2011 (č. l. 29). Toto potrestání tedy na projednávanou věc nemá žádný dopad, neboť obviněnému v době spáchání projednávaného činu (14. 8. 2012) již uplynula doba tam vysloveného zákazu řízení motorových vozidel.

Z uvedených skutečností je zřejmé, že v projednávané věci je rozhodnutím, jehož výkon měl obviněný mařit, rozhodnutí Magistrátu města B., odbor dopravněsprávních činností, vydané dne 30. 10. 2008 pod sp. zn. ODSČ-691/B-08, o oznámení dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení, které se stalo pravomocným a vykonatelným dnem 20. 4. 2009, jak uváděl i soud prvního stupně v odůvodnění rozsudku, nikoliv rozhodnutí Městského úřadu Š., odbor dopravy, ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. OD/43132-11/3962-2011/BOR, jak označoval nejvyšší státní zástupce v textu dovolání.

Za daných okolností se jedná o rozhodnutí podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. (k tomu viz stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. Tpjn 302/2010, uveřejněné pod č. 1/2011-II. Sb. rozh. tr., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 8 Tdo 951/2012, aj.), podle něhož příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností jako orgán veřejné moci při provedení záznamu bodů, kterým řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů, neprodleně

písemně oznámí tuto skutečnost řidiči a vyzve jej k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno. Podá-li podle § 123f odst. 4 citovaného zákona námitky proti provedenému záznamu, kterým bylo dosaženo celkového počtu 12 bodů, běh lhůt stanovených v § 123c odst. 3 tohoto zákona se přerušuje ode dne doručení námitek příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do dne, v němž rozhodnutí podle odstavce 3 § 123f tohoto zákona nabude právní moci.

V daných souvislostech není od věci upozornit i na § 123c odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., podle něhož, dosáhne-li řidič, který je držitelem řidičského průkazu členského státu, řidičského průkazu vydaného cizím státem, mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem, celkového počtu 12 bodů, pozbývá právo k řízení motorového vozidla na území České republiky po dobu jednoho roku. Tato lhůta jednoho roku počíná běžet ode dne uložení pokuty v blokovém řízení nebo nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku nebo trestném činu, spáchaným jednáním zařazeným do bodového hodnocení, na jehož základě řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů (§ 123c odst. 8 zákona č. 361/2000 Sb.). Ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že sankce spočívající v pozbytí práva k řízení motorového vozidla na území České republiky skončí uplynutím zákonem stanovené jednoleté lhůty.

Podmínky pro vrácení řidičského oprávnění jsou vymezeny v § 123d zákona č. 361/2000 Sb. Řidič, který podle § 123c odst. 3 tohoto zákona pozbyl řidičské oprávnění, je podle § 123d odst. 1 citovaného zákona oprávněn požádat o jeho vrácení nejdříve po uplynutí jednoho roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění, Jde-li o řidiče, kterému byl za přestupek nebo trestný čin spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení, na základě kterého dosáhl celkového počtu 12 bodů, uložen trest nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, může tak podle § 123d odst. 2 tohoto zákona požádat nejdříve po vykonání trestu nebo sankce zákazu činnosti, pokud je uložená doba zákazu činnosti delší než doba zákazu činnosti podle odstavce 1 § 123d citovaného zákona. V § 123d odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. jsou stanoveny podmínky, za nichž se žádost o vrácení řidičského oprávnění podává (písemně u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností). Vrátit řidičské oprávnění lze jen po prokázání, že se žadatel podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu (zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a předložení posudku o zdravotní způsobilosti včetně dopravně psychologického vyšetření. Pro vrácení řidičského oprávnění platí přiměřeně § 101 zákona č. 361/2000 Sb.

Při srovnání povahy ustanovení § 123c a § 123d zákona č. 361/2000 Sb. je zřejmé, že § 123c, podle jehož znění je právním důsledkem dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení ztráta řidičského oprávnění, má sankční povahu. Řidičské oprávnění ztrácí řidič přímo ze zákona, tedy bez nutnosti vést o těchto důsledcích správní řízení (srov. Kovalčíková, D., Štandera, J. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. 2. vydání: Praha C. H. Beck, 2012, s. 281). Ustanovení § 123d zákona č. 361/2000 Sb. určuje toliko postup pro vrácení řidičského oprávnění, které řidič ze zákona o silničním provozu pozbyl na jeden rok dosažením 12 bodů v bodovém hodnocení, jež lze znovu získat pouze na základě rozhodnutí příslušného správního úřadu o vrácení tohoto řidičského oprávnění za splnění zákonem stanovených podmínek.

Velký senát Nejvyššího soudu ve shodě se senátem 8 Tdo konstatuje, že ze znění a vzájemného kontextu těchto ustanovení zřetelně vyplývá, že právní důsledek dosažení celkového počtu 12 bodů spočívající v pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., mající sankční povahu, skončí rovněž uplynutím doby jednoho roku. Důsledkem pozbytí či ztráty řidičského oprávnění není nic jiného než po dobu jednoho roku trvající nezvratný a ničím neovlivnitelný zákaz řídit motorové vozidlo, přičemž právě po uplynutí jednoho roku lze tento důsledek odstranit na základě postupu upraveného v ustanovení § 123d citovaného zákona.

Uplynutím doby jednoho roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c odst. 3 stanovené v § 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. se řidič, který pozbyl řidičské oprávnění podle § 123c odst. 3 tohoto zákona, nalézá ve stejném postavení jako řidič, který vykonal trest či sankci (dále jen „sankce“) zákazu řízení motorového vozidla, která mu byla uložena rozhodnutím soudu či jiného orgánu veřejné moci. Jestliže řidič vykonal tuto sankci a pak přesto řídil motorové vozidlo, aniž prokázal zákonem stanovenou odbornou a zdravotní způsobilost k vrácení řidičského oprávnění, které pozbyl v důsledku uložené sankce (§ 94a, § 102 zákona č. 361/2000 Sb.), není možné dospět k závěru, že mařil výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonával činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána, což ostatně netvrdí ani dovolatel. Nelze však ani konstatovat, že mařil výkon rozhodnutí orgánu veřejné moci tím, že vykonával činnost, pro kterou pozbyl oprávnění podle jiného právního předpisu, jelikož povinnost plnit podmínky stanovené v rozhodnutí soudu či jiného orgánu veřejné moci, k jehož ochraně ustanovení § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku směřuje, lze jen v rozsahu, v jakém byly obviněnému tímto rozhodnutím vysloveny. Po výkonu sankce zákazu řízení motorových vozidel, jež byla uložena rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci, nepředstavuje řízení motorového vozidla v době, kdy pozbytí řidičského oprávnění jako důsledek takto uložené sankce stále trvá, výkon činnosti, kterou by mařil nebo podstatně ztěžoval výkon rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci.

Na základě uvedených úvah je tedy zřejmé, že po skončení lhůty jednoho roku označené v § 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. již nemůže obviněný, který řídí motorové vozidlo, ač jako řidič pozbyl řidičské oprávnění podle § 123c odst. 3 tohoto zákona, naplnit skutkovou podstatu přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a to ani za situace, že mu řidičské oprávnění pro nedodržení postupu podle § 123d zákona č. 361/2000 Sb. nebylo vráceno. I v tomto případě totiž platí, že „zákaz řídit motorové vozidlo“ a povinnost obviněného jej respektovat, plynoucí z rozhodnutí orgánu veřejné moci, skončily – ve smyslu relevantním z hlediska naplnění zákonných znaků přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku – právě uplynutím této lhůty.

Z uvedeného také plyne, že velký senát Nejvyššího soudu nesouhlasí s právními závěry, jež vyslovil Nejvyšší soud v usnesení ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 4 Tz 56/2012, a z nichž vycházel i nejvyšší státní zástupce v podaném dovolání. Nejvyšší soud v označeném usnesení zamítl jako nedůvodnou stížnost pro porušení zákona a nevyhověl ministru spravedlnosti v požadavku, aby jednání (obdobné tomu, které je předmětem nyní přezkoumávaného dovolání Uvedené činy spočívaly v tom, že pachatel ve dnech 31. 3. 2011, 8. 6. 2011, 18. 6. 2011 řídil osobní motorové vozidlo přesto, že pozbyl rozhodnutím Magistrátu hl. m. Prahy, odboru dopravně správních agend č. j. S-MHMP-DSA 189767/2010, ze dne 28. 8. 2009, oprávnění k řízení motorových vozidel v důsledku dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení ve smyslu ustanovení § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o tomto věděl minimálně ode dne 30. 3. 2011, kdy mu tato informace byla sdělena při kontrole policejní hlídkou Policie České republiky, MOP Letňany, Praha 9.) nebylo posouzeno jako přečin podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, ale jen jako přestupek. Senát 4 Tz zaujal opačný názor, než kterého se domáhal ministr spravedlnosti a vyvodil, že smyslem přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku je zájem na tom, aby nebyla vykonávána určitá činnost osobou, které výkon této činnosti byl zakázán či sankčně ztratila způsobilost tuto činnost vykonávat.

Citované ustanovení nahlížené účelem zákona o silničním provozu podle něj zajišťuje, aby činnost, která může ohrozit veřejný zájem na bezpečném silničním provozu, byla vykonávána jen osobami k tomu způsobilými a zároveň k tomu disponujícími příslušným oprávněním.

Senát 4 Tz vycházel z toho, že „jednoroční lhůta (§ 123d odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.), po kterou tzv. vybodovaný řidič nemůže požádat o vrácení řidičského oprávnění, má nesporně určitý sankční, ale i ochranný charakter a postihuje řidiče, který soustavným nerespektováním dopravních předpisů docílil 12 bodů v bodovém hodnocení, a zavdal tak příčinu k postupu podle § 123c odst. 3 zákona č.

361/2000 Sb. ze strany příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Uplynutí této jednoroční lhůty ale samo o sobě nemůže znamenat, že pokud tzv. vybodovaný řidič usedne za volant motorového vozidla a toto řídí bez toho, že by splnil veškeré podmínky pro podání žádosti o vrácení řidičského oprávnění, tak toto jeho jednání by mělo být posouzeno pouze jako přestupek."

Uvedený senát též poukázal na to, že je možné srovnání postavení tzv. vybodovaného řidiče s postavením řidiče, kterému byl uložen trest nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu určitou, protože „každý řidič, jemuž byl uložen trest či sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na určitou dobu, zároveň i pozbyl řidičské oprávnění (viz § 94a, § 102 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.). Tzv. vybodovaný řidič, jemuž bylo odňato řidičské oprávnění rozhodnutím příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a kterému uplynula doba jednoho roku k možnosti požádat o jeho vrácení, se – pokud jde o znovunabytí řidičského oprávnění – nachází v obdobné situaci, jako řidič, jenž uložený trest či sankci zákazu řízení motorových vozidel již vykonal (s výjimkou řidiče, na něhož nedopadá povinnost vyplývající z ustanovení § 102 odst. 5 zákona o silničním provozu). Oba totiž k vrácení řidičského oprávnění musí splnit zákonem stanovené podmínky a předpoklady, které jsou v podstatě rovnocenné (viz § 123d, § 101, § 102 zákona č. 361/2000 Sb.). Z toho vyplývá, že pokud takový řidič uvedené zákonné podmínky a předpoklady k vrácení řidičského oprávnění nesplní, a přesto usedne do motorového vozidla a toto řídí, vykonává činnost, pro niž mu bylo odňato řidičské oprávnění podle jiného právního předpisu, případně činnost, pro kterou takové oprávnění pozbyl."

Senát 4 Tz v rozhodnutí dospěl k závěru, že „řidič (s výše uvedenou výjimkou), který trest či sankci spočívající v zákazu řízení motorových vozidel již vykonal, ale zároveň ještě neprokázal zákonem stanovenou odbornou a zdravotní způsobilost k vrácení řidičského oprávnění, a přesto motorové vozidlo řídí, tak již sice zmíněným jednáním nenaplňuje zákonné znaky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí spočívající v tom, že vykonává činnost, která mu byla rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci zakázána, ale od 1. 12. 2011 (den nabytí účinnosti novely trestního zákoníku přijaté pod č. 330/2011 Sb.) naplňuje znaky tohoto přečinu spočívající ve výkonu činnosti, pro kterou pozbyl oprávnění podle jiného právního předpisu.

Tedy i takový řidič se dopustí předmětného přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a to kdykoli v budoucnu." Pro úplnost velký senát Nejvyššího soud dodává, že zcela shodný právní názor je obsažen rovněž v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 2013, sp. zn. 7 Tdo 625/2013.

Právní závěry obsažené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 4 Tz 56/2012, či ze dne 2. 7. 2013, sp. zn. 7 Tdo 625/2013, ale nelze akceptovat, jelikož nejsou podloženy logickým a smysluplným výkladem ustanovení § 123c a § 123d zákona č. 361/2000 Sb., vytvářejí mezi kategoriemi osob, jež – zjednodušeně řečeno – řídí motorové vozidlo bez řidičského oprávnění, neopodstatněně nerovné postavení. Necháme-li stranou pozornosti řidiče, kteří jako držitelé řidičského průkazu členského státu, řidičského průkazu vydaného cizím státem, mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem pozbyli právo k řízení motorového vozidla na území České republiky po dobu jednoho roku podle § 123c odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb. a po uplynutí zákonem stanovené lhůty jednoho roku se již nemohou řízením motorového vozidla na území České republiky bez přistoupení jiné relevantní skutečnosti dopustit přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, jednu kategorii takových osob představují řidiči, kteří pozbyli řidičské oprávnění podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., přičemž již uplynula doba jednoho roku k možnosti požádat o jeho vrácení, ale dosud nesplnili zákonné podmínky a předpoklady k vrácení řidičského oprávnění. Do stejné kategorie náležejí i řidiči, kterým byl uložen trest nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu nejméně jednoho roku, uložený trest vykonali, ale dosud nesplnili zákonné podmínky a předpoklady k vrácení řidičského oprávnění. Dále pak je tu kategorie osob, které nikdy nebyly držitelem řidičského oprávnění, a přesto řídily motorové vozidlo. Zatímco posledně uvedená kategorie osob řídících

motorové vozidlo se ani podle závěrů senátu 4 Tz nemůže dopustit přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, řidiči zařazení do prvně jmenované kategorie by se ho dopouštěli kdykoliv až do vrácení řidičského oprávnění po splnění zákonných podmínek a předpokladů. Přitom, jak již bylo řečeno, podstata jejich jednání je stejná a spočívá v tom, že řídí motorové vozidlo bez řidičského oprávnění. Výše uvedený výklad rozhodných ustanovení § 123c a § 123d zákona č. 361/2000 Sb. nelze přijmout, byť se jedná o činnost nežádoucí a nelze ji tolerovat. Jde nepochybně o jednání protiprávní, na něž však lze přiléhavě reagovat jinými prostředky než právě prostředky trestního práva.

Velký senát Nejvyššího soudu proto sdílí právní názor senátu 8 Tdo, že skutkovou podstatu přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku může naplnit jen obviněný, který jako řidič podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. pozbyl řidičské oprávnění na základě rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci a řídí motorové vozidlo v době jednoho roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle tohoto zákonného ustanovení. Pokud obviněný řídí motorové vozidlo po uplynutí této lhůty, byť nepožádal o navrácení řidičského oprávnění, nespáchá přečin podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. V takovém jednání, které však není v souladu se zákonem, je možné spatřovat přestupek podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1. zákona č. 361/2000 Sb., protože řídí motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) citovaného zákona není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle § 81 označeného zákona.

Pro úplnost velký senát Nejvyššího soudu dodává, že stejným způsobem je třeba nahlížet na řidiče, jemuž byl uložen trest nebo sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu nejméně jednoho roku, uložený trest nebo sankci vykonal, ale dosud neprokázal zákonem stanovenou odbornou a zdravotní způsobilost k vrácení řidičského oprávnění a řídil motorové vozidlo. Ani jeho jednání nevykazuje zákonné znaky přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, ale mohlo by být příslušným orgánem posouzeno jako výše označený přestupek.

Odvolací soud tudíž opodstatněně rozhodl tak, že po zrušení odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně věc obviněného pro již popsaný skutek podle § 222 odst. 2 tr. ř. postoupil Městskému úřadu v B., poněvadž správně shledal, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být posouzen jako přestupek, o němž je tento orgán příslušný rozhodovat.

Ze všech těchto důvodů velký senát Nejvyššího soudu dospěl k závěru, že napadené usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 5 To 73/2013, nevykazuje vady, pro které by je bylo nutno z některých důvodů uvedených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. f) či g) tr. ř. zrušit. Proto dovolání nejvyššího státního zástupce odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.